

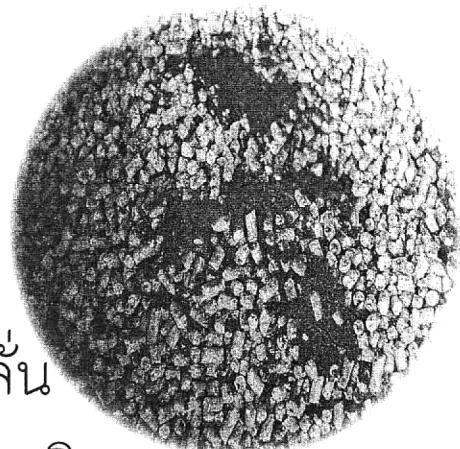
เทคโนโลยีทางเวิร์ก

ณัฐภูมิ สุดแก้ว

สูตรอาหารปลอดยาพสม

ถ่านขาวและน้ำส้มควันไม้กลัน

สร้างพลาنمัยไก่ไข่และไก่นึ่อ เพื่อผลผลิตคุณภาพ

นอกเหนือจากการใช้เทคนิค
จุลินทรีย์กับการเลี้ยงไก่ ที่ได้ยังกันมาก
จนเรียกติดปากว่าเป็นไก่ชีวภาพ ซึ่งเป็น
วิธีที่มีการใช้น้ำหมักชีวภาพผสมใน
อาหารและน้ำ ตลอดจนน้ำดื่มพื้นเมือง
ที่เป็นแหล่ง ทำให้ไก่มีภูมิต้านทานและ
ระบบลำไส้ดี ไม่เครียดกับโรงเรือน
غالบที่มักจะเกิดแอมโมเนีย มีเทน
และไฮโดรเจนชัลไฟฟ์ จนทำให้เบื่อ
อาหาร ติดเชื้อ ปอดบวม หรือเป็นโรค
ในระบบทางเดินหายใจ เทคนิคก็อย่าง
หนึ่งที่นำสนใจและมีการนำมาประยุกต์
ใช้ในระบบการเลี้ยงคือเรื่องของการใช้
ถ่านคุณภาพสูงและน้ำส้มควันไม้กลัน

เป็นที่ทราบกันโดยเบื้องต้นกัน
แล้วว่าถ่านไม้ได้มีประโยชน์แต่เพียงเชื้อ^{เพลิง}ทุกตัวอย่างเดียว หากมาเป็นถ่าน^{คุณภาพสูง}ในอุณหภูมิสูงตั้งแต่ 950-
1,000 °C ขึ้นไปลายวัสดุที่มีคาร์บอน
เสื่อมยิ่ง มีรูพุนสูง มีคุณสมบัติในการ^{ดูดซับ}ถ่านน้ำจึงมีอิทธิพลต่อการ
ขยายตัว รวมทั้งนำส้มควันไม้จาก
กระบวนการเผาถ่านที่เป็นสารชีวภาพที่
สัดจากชีวมวล ที่มีกรดอินทรีย์และ
สารอินทรีย์ต่างๆ ที่มีประโยชน์

ในด้านปศุสัตว์นั้น ถ่านและ
น้ำส้มควันไม้ก็ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ได้
อย่างเห็นผลกันแล้ว ดังที่จะได้นำเสนอ

ณัฐภูมิ สุดแก้ว. “สูตรอาหารปลอดยาพสม ถ่านขาวและน้ำส้มควันไม้กลัน สร้างพลาنمัยไก่ไข่และไก่นึ่อ เพื่อผลผลิตคุณภาพ”

“หลังจากเรามีโรงเพาถ่านคุณภาพสูงที่ได้
คุณพูนิันท์ พึ่งวงศ์ญาติ มาเป็นกี่บริษัชา
เราจึงอยากร่อถ่านและนำสัมภัณฑ์ไปมาระยุกต์
ใช้เป็นตัวอย่างเกษตรกร โรงเลี้ยงไก่ที่ใช้ถ่านขาว
นำสัมภัณฑ์ไปกลั่น และอาหารปลอดภัยนี้
รูปแบบและเทคโนโลยีที่เราทำให้คุณยังคงอยากร่าจะให้เป็นต้นแบบ
สำหรับเกษตรกรที่ต้องการเลี้ยงแบบก้าวไป
พ่อ夷าได้มาเห็นบางที่รู้สึกว่าบันเลี้ยงขนาดย่อมนี้ได้
แล้วได้คุณภาพดีด้วย”

คุณปรีชา ชะเอม

รองผู้อำนวยการบุคลบัญชุมชนชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
คุณย์การเรียนรู้ชุมชน ปัจจัย อธิการณ์

ตัวอย่างจาก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ปัจจัย อึ้งภากรณ์ ที่ได้ตั้งฐานการผลิต
ถ่านคุณภาพสูงด้วยเตาไทย-อิว่าเตะ
โรงกลั่นนำสัมภัณฑ์ไม่บริสุทธิ์ และได้
สร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่ระดับชาวบ้าน ที่
นำเอาถ่านขาวและนำสัมภัณฑ์ไม่กลั่นมา
ผสมกับอาหารสำเร็จรูปแบบปลอดภัย¹
เลี้ยงไก่ไข่และไก่เนื้อ นำข้อมูลที่เป็น
ประโยชน์เผยแพร่แก่เกษตรกรและคน
ที่มาดูงานอยู่ตลอด

“หลังจากเรามีโรงเพาถ่าน²
คุณภาพสูงที่ได้ คุณพูนิันท์ พึ่งวงศ์
ญาติ มาเป็นที่ปรึกษา เราจึงอยากร่อ
ถ่านและนำสัมภัณฑ์ไม่มานะระยุกต์ให้เป็น³
ตัวอย่างเกษตรกร โรงเลี้ยงไก่ที่ใช้ถ่าน⁴
ขาว นำสัมภัณฑ์ไม่กลั่น และอาหาร
ปลอดภัยนี้ เรายังคงบริษัทเบทาโกร
โดยอยู่ทั้งตัวไก่และอาหาร มาเลี้ยง
ในโรงเรือนแบบชาวบ้าน เพื่อมาทดสอบ
ร่วมกันภายใต้ระยะเวลาโครงการ 2 ปี

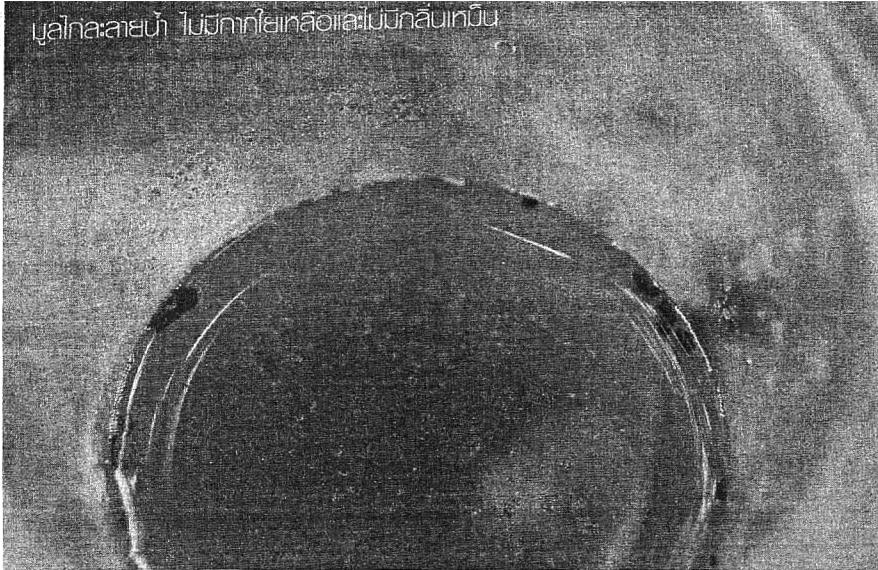
นอกจากนี้เราก็ส่งถ่านขาวและนำสัมภัณฑ์ไม่กลั่นไปให้เข้าทดสอบเลี้ยงไก่ใน
โรงเรือน EVAP ของเข้าด้วย เป็นการ
ทดลองทำในคนละบริบทการเลี้ยง รูป⁵
แบบและเทคนิคที่เราทำให้คุณยังคงอยากร่า
ให้เป็นต้นแบบสำหรับเกษตรกรที่
ต้องการเลี้ยงแบบก้าวไป พ่อ夷าได้มา
เห็นเข้าจะรู้สึกว่ามันเลี้ยงขนาดย่อมนี้ได้
แล้วได้คุณภาพดีด้วย” คุณปรีชา
ชะเอม รองผู้อำนวยการบุคลบัญชุมชนชนบทแห่งประเทศไทย

ชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ปัจจัย
อึ้งภากรณ์ กล่าวถึงรูปแบบการเลี้ยงที่
ตั้งใจส่งเสริม

**อาหารสำเร็จรูปปลอดภัย¹
อาหารเม็ดที่เอื้อต่อระบบ
การเลี้ยงไก่แบบอินทรีย์**

อาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงไก่ที่
มีการขยายอยู่นั้นจะเป็นอาหารที่มีการ

ผสมเป็นสูตรตามความต้องการของไก่ ในแต่ละช่วงอายุ มีร้าตุอาหารที่ไก่ใช้ เพื่อการเจริญเติบโตตามวัยอย่างเหมาะสม หากคนเลี้ยงห้าไม้มีความรู้เรื่อง โภชนาการอาหารสำหรับไก่และการปัจจุบัน อาหารสำเร็จรูปที่มีสารอาหารเหมาะสม ต่อการเติบโตของไก่แล้ว ก็เป็นการยก ที่จะเลี้ยงไก่ให้ดี ผู้เลี้ยงส่วนมากที่ หวังให้ได้ไก่และเนื้อไก่ที่มีคุณภาพดี จึงยังซื้ออาหารสำเร็จรูปจากบริษัทต่างๆ อยู่ เพราะว่าช่วยให้ไก่ที่เลี้ยงมีน้ำหนัก และอัตราการเจริญเติบโตตามมาตรฐาน

อาหารสำเร็จรูปของบริษัทแม้มี ความน่าเชื่อถือในเรื่องสารอาหาร แต่ใน แห่งนั้นที่จะเรียกว่าเป็นอาหารปลอดภัย นั้นยังไม่ถึงขั้น เพราะน้อยรายที่จะมีการ ผลิตอาหารปลอดภัยจากมาจนน่าเชื่อ ว่าปลอดภัยในที่นี้คือเป็นอาหารที่ปลอดภัย จากสารปฏิชีวนะ (Antibiotic) และ สารเคมีต่างๆ ซึ่งเป็นสารกระตุ้นที่มีการ ใช้เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตให้กับ สัตว์ ได้ผลผลิตที่ดี แต่มีผลให้เกิดสาร เคมีตกค้างในเนื้อและผลิตภัณฑ์จาก

สัตว์ ซึ่งประเทศไทยมีเกณฑ์ด้านคุณภาพ จะไม่ยอมรับ แต่ปัจจุบันก็มีความ พยายามที่หันมาใช้ผลิตภัณฑ์จาก ธรรมชาติแทน แนวโน้มที่อาหาร สำเร็จรูปที่ปลอดภัยจากบริษัทต่างๆ จึง ดูว่าจะมีมากขึ้น เพราะความต้องการ ผลิตสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่ ปลอดภัยตั้งแต่ต้นน้ำมีมากขึ้น

สุขภาพไก่ไม่ดี เพราะข้อของ ตัวเอง ถ่านขาวและน้ำส้ม คั่วไม้กัลลี่ ช่วยจัด ปัญหาที่ต้นตอ

การเกิดกลิ่นเหม็นในโรงเรือน เลี้ยงไก่ต่างๆ ไม่ว่าโรงเรือนแบบใด ก็ตาม สาเหตุมาจากการตัวไก่เอง ไก่เป็น สัตว์ที่มีลำไส้สั้น (140 ซม.) เมื่อกิน อาหารเข้าไป ไม่นานก็จะมีการขับถ่าย หากไก่มีระบบการย่อยอาหารและลำไส้ ที่ไม่เดิมตั้งแต่เป็นลูกไก่ อาหารส่วนหนึ่ง ที่ไก่ถ่ายออกมานะจะเป็นมูลจะยังถูกย่อยไม่ หมด มีส่วนประกอบที่เป็นโปรตีนซึ่งก็

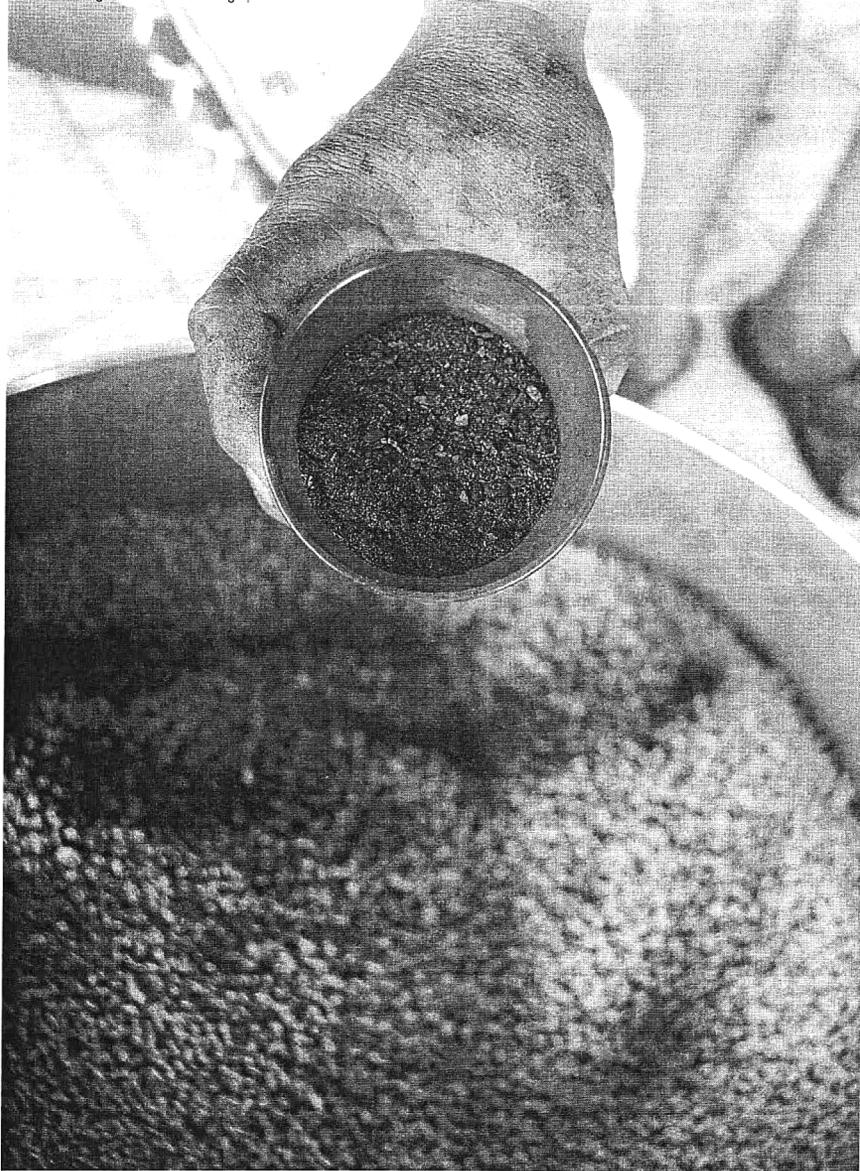
คือรากตุ้นโตรเจน ในโตรเจนในมูลไก่ ส่วนหนึ่งจะอยู่ในรูปของกรดบูริก หาก มีความเหมาะสมในเรื่องความชื้น สภาพ กรด-ด่าง และอุณหภูมิ กรดบูริกจะถูก เปลี่ยนเป็นแอมโมเนียม เกิดการระเหย ของแอมโมเนียมในลักษณะ หายใจทำให้เกิดกลิ่นฉุนขึ้นจน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพไก่โดยรวม มี เปอร์เซ็นต์การเป็นโรคและการตายมาก ขึ้น

ถ้าได้ลองเอาเข้าไปที่เลี้ยงตัว ของใช้ถ่านขาวกับน้ำส้มคั่วไม้กัลลี่ ผสมในอาหารปลอดภัยน้ำดูจะ เห็นว่าไม่มีการอาหารเลย มันมีการย่อย หมด ถ้าเป็นเช่นไก่ที่เลี้ยงแบบห้าไบอา มากวนลดลายน้ำดูจะเห็นเลยว่าเหลือ เป็นปลายข้าวบ้าง ข้าวโพดบ้าง เป็นชิ้น ส่วนอาหารที่ยังไม่ผ่านการย่อย วิธีนี้ ส่วนที่ช่วยย่อยอาหารเหล่านี้เวลาไก่กิน เข้าไปจะเป็นน้ำส้มคั่วไม้ ส่วนถ่านจะ มีคุณสมบัติในการดูดกลิ่นที่ดี อีกเรื่อง คือแม้อาหารปลอดภัยอาจจะดูปลอดภัย แต่บางครั้งส่วนประกอบในอาหารที่เป็น ข้าวโพด กากถั่ว ฯลฯ อาจมีเชื้ออะ พลาโทกซิน (Aflatoxin) ปนอยู่ได้ ซึ่ง ถ่านสามารถดูดซับเชื้อพวงนี้ได้ ทำให้ ไม่เกิดผลกระทบต่อตัวไก่และผลผลิต จากไก่ พอดีถ่านและน้ำส้มคั่วไม้กัลลี่ ผสมกับอาหารให้ไก่กิน ทำให้ไก่ถ่ายมูล ออกมานะแล้วไม่เหม็น” คุณพุฒินันท์ พึง วงศ์ญาติ ที่ปรึกษาศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนกล่าวถึงข้อดีของการนำถ่าน ขาวและน้ำส้มคั่วไม้กัลลี่มาผสมใน อาหารสำเร็จรูปให้ไก่กิน

“ถ้าได้ลองเอาเข้าไปที่เลี้ยงด้วยการใช้ถ่านขาว กับน้ำส้มควันไม้กัลันพลมในอาหารปลอดยาไปละลายน้ำดูจะเห็นว่าไม่มีการก่ออาหารเลย มันมีการย่อยหมัดถ้าเป็นเข้าไปที่เลี้ยงแบบทั่วไปอาจมากวนละลายน้ำดู จะเห็นเลยว่าเหลือเป็นปลายน้ำบ้าง น้ำพอดบ้าง หรือน้ำส่วนที่ช่วยย่อยอาหารเหล่านี้เวลาไก่กินเข้าไป จะเป็นน้ำส้มควันไม้ ส่วนถ่านจะมีคุณสมบัติในการถูกกลืนที่ดี พอใช้ถ่านและน้ำส้มควันไม้กัลันพลมกับอาหารให้ไก่กิน ทำให้ไก่ถ่ายมูลออกมากแล้วไม่เหม็น”

คุณพูนันท์ พ่วงศ์ญาติ

ทีปรึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ปั่วย อึ้งภากรณ์

ถ่านขาวพลมน้ำส้มควันไม้กัลันที่ไปผสมอาหารปลอดยา

อาหารปลอดยาเสริมด้วยถ่านขาวและน้ำส้มควันไม้กัลัน ตันทุนตា ใช้เพียงสัดส่วนน้อย แต่ให้ผลดีมาก

ตามหลักการที่นิยมกัน ผงถ่านที่นำมาผสมในอาหารสัตว์จะเป็นเพียง 1% ของอาหารสัตว์โดยน้ำหนัก น้ำส้มควันไม้ที่นำมาผสมร่วมกับผงถ่านจะใช้เพียง 0.25% เท่านั้น ปริมาณถ่านและน้ำส้มควันไม้ที่เลี้ยงไปจึงขึ้นกับปริมาณการใช้อาหารปลอดยาและขึ้นอยู่กับว่าผู้เลี้ยงเลี้ยงไก่ประเภทใด สำหรับไก่เนื้อจะกินอาหารมากกว่าไก่ไข่ การคิดตันทุนของถ่านขาวในการเลี้ยงไก่อย่างง่ายคือ ถ่านขาวราคากิโลกรัมละ 75 บาท ถ้าใช้ปริมาณ 1 ชีด เท่ากับ 7 บาท 50 สตางค์ ตันทุนจะเพิ่มขึ้นมา 15 บาทต่ออาหาร 30 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้น 50 สตางค์ ต่ออาหาร 1 กิโลกรัม น้ำส้มควันไม้ก็ใช้เพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนของถ่านขาวที่

ใช้ คุณพูดมินันท์อธิบายต่อให้ฟังว่า

“ถ่านกับน้ำส้มควันไม่ที่น้ำผึ้งสม กับอาหารปลอดยาจะทีสัดส่วน 4:1 (ถ่าน:น้ำส้มควัน 4:1) ถ่านที่คลุกเคล้า ด้วยจะทำหน้าที่เป็นตัวพา แต่ก่อนเรา เคยทดลองใส่ถ่านขาวและน้ำส้มควันไม้ กลั่นผึ้งกับอาหารปลอดยาที่รับดับ 0.5% เพิ่มสัดส่วนไปจนถึง 1% เพื่อถูก ว่าสัดส่วนใดเหมาะสมที่สุด จากสัดส่วน การผึ้งที่กล่าวว่าไปแล้วจะเป็นสัดส่วน 0.6-0.7% ซึ่งมีความเหมาะสมใน ประสีทวิภพการใช้งานมากที่สุด ที่นี่เรา ใช้ถ่านขาวจากไม้ยูคาลิปตัสเพราเวหาซึ่อ ง่าย อีกอย่างมันมีแคลเซียมสูง ใช้กับ น้ำส้มควันไม้ที่นำมากลั่นให้บริสุทธิ์รวม กันประมาณ 2 ชีด กับอาหารปลอดยา 30 กิโลกรัม ซึ่งคำนวนเป็นแค่ 0.6% ซึ่งถ้าซึ้งละเอียดก็จะเป็น 225 กรัม เท่านั้น”

ผลการเปลี่ยนแปลงออกจากมูล ไก่ไม่เหม็นแล้ว ไก่ไม่ลำบาก ไก่ไข่และ เนื้อไก่ลำบากไก่เนื้อย่อมเป็นตัวบ่งบอก สำคัญ ลำบากไก่จะมีลักษณะเปลือก ที่มีความหนาและแข็งขึ้นกว่าปกติ เมื่อ

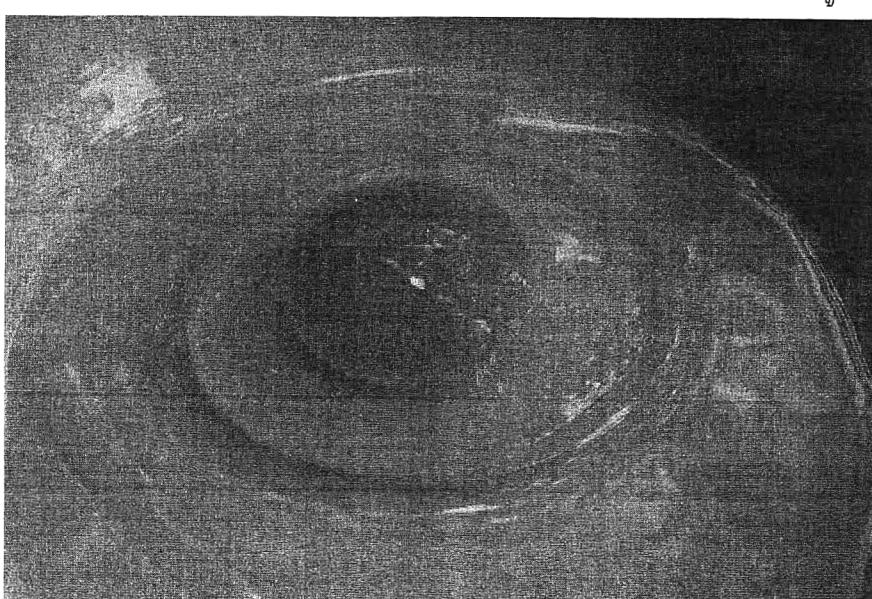
ลองใช้ดูพบว่า ลักษณะภายในของ เนื้อไก่มีความหนาแน่นขึ้น โดยปกติที่ สังเกตด้วยสายตาจะเห็นชั้นไข่ขาวและ ไข่แดงแยกจากกันเป็น 2 ชั้น แต่เมื่อ用 ไก่ที่ใช้น้ำส้มควันไม้กลั่นและถ่านขาวจะ มี 3 ชั้น กล่าวคือส่วนนอกเป็นไข่ขาว ที่ค่อนข้างโปร่งแสง ถัดไปจะเป็นชั้นไข่ ขาวที่เพิ่มขึ้นมา แต่เมื่อลักษณะที่เปลี่ยนและ ดูมีความหนาแน่นของเนื้อยื่นไช่ ตรง กลางจะเป็นชั้นของไข่แดงเช่นเดิม โดย รวมของเนื้อยื่นไช่ภายในมีความแน่น และแข็งแรงขึ้น สามารถใช้ตะเกียบคีบ ไข่ขึ้นมาโดยที่ไข่แดงไม่แตกได้ ไข่แดง จะแตกยากกว่าปกติ ซึ่งเหล่านี้ก็เป็นตัว วัดถึงความสดเป็นไข่ใหม่และอายุของ ไข่ที่จะเก็บไว้ใช้บริโภคได้นานขึ้น สำหรับเนื้อไก่ของไก่เนื้อที่เลี้ยงรูปแบบ นี้จะเห็นยว่าไม่เท่าไก่บ้านแต่ไม่ยุ่ง เหมือนไก่ฟาร์ม มีความแห้งและเหนียว กว่า ซึ่งทำให้รับประทานอร่อยกว่าอย่าง ชัดเจน

“คนไทยเราติดนิสัยชอบไก่บ้าน กัน แต่ไก่บ้านติดปัญหาที่สายพันธุ์ไม่ นิ่ง พอกามาเลี้ยง ถ้าอาหารไม่สมบูรณ์

มันก็จะเต็ช้า ผลที่ตามมาคือในช่วงอายุ เท่ากันนั้นจะปีได้ไม่เหมือนกัน บางตัวจะป ได้ต่อน 4 เดือน บางตัวต้อง 6 เดือน พอต้องจับไก่ที่อายุมากอย่าง 6 เดือน เนื้อมันก็เลยเหนียวเกิน มันแก่เกิน ถ้า ทำให้มันได้คุณภาพใช้ได้ เนื้อไม่เนียน เท่ากับไก่บ้าน แต่ถ้าไก่ฟาร์ม อันนี้ เห็นได้ชัด เราจะเอาเนื้อไก่กับไข่ไก่ส ตรวจที่ ม.เกษตรกำแพงแสน ตรวจเช็ค ไขมันดูว่าต่ำกว่าของที่ไปหรือไม่ มัน อาจจะเพิ่มราคาได้ เหมือนอย่างไข่ไก่ กำ 3 ที่ราคาเกือบ 10 บาทต่อใบ แต่ เราเป็นไข่ไขมันต่ำและความเหนียวของ ไขมันก็เพิ่มโอกาสได้ด้วย ตัวอย่างเช่น แม่ค้าที่ทำขนมจะซื้อเพราะว่ามัน เหนียวดี” คุณพูดมินันท์แสดงทัศนะเชิง ปรี่ยงเที่ยบ

สร้างสุขภาพให้ไก่แข็ง แรงด้วยอาหารที่ดี โรง เรือนระดับชาวบ้านก์ผลิต เนื้อและไข่ไก่คุณภาพดีได้

หากไม่คิดถึงเงินๆ ใจ หวัง จะเลี้ยงไก่รี茂มากในโรงเรือนขนาด ใหญ่เพื่อให้ได้เงินถุงเงินถัง ไม่มีทุนสูง ขนาดที่จะทำโรงเรือนปิด (EVAP) ที่ ราคาหลายล้านบาท มีต้นทุนค่าไฟฟ้าต่อ เดือนเป็นหลักหมื่น หากไม่อยู่ภายใต้ พันธสัญญาภัยบุคคล หรือไม่ได้ แต่ สนใจการเลี้ยงไก่เพื่อการพึ่งตนเอง จนถึงเป็นอาชีพ การเลี้ยงในโรงเรือนที่ ไม่ใช่โรงเรือนปิดขนาดย่อมก็เป็นทาง เลือกที่เกษตรกรพอจะทำได้อยู่ ใน ประเด็นเกี่ยวกับโรคระบาดการเลี้ยง

ไข่ไก่กับความพิเศษด้วยการเลี้ยงที่ดีด้านขาวและน้ำส้มควันเบิกสัน

โดยเน้นที่สร้างสุขภาพและภูมิคุ้มกันให้แก่ไก่ของตนก็เป็นอีกทางหนึ่งที่ไม่ต้องพึงโรคเรือนแบบปิดที่กันเชื้ออย่างเดียว ซึ่งจะเป็นเทคนิคในเรื่องอาหารและการจัดการสภาพแวดล้อมการอยู่อาศัย

"โรงเรือน EVAP ก็ต้องย่างตรงที่มันแล้วงได้อย่างหนาแน่น เลี้ยงได้ 12-15 ตัวต่อตา ตารางเมตร แต่มันแพง 2 ล้านบาทขึ้นไปนะ ของเรามาเลยจะสร้างเป็นตัวอย่างแบบที่ไชยวบ้านทำได้ ไม่เอาทรัพยาคดของโรงเรือนนี่เรา กองตามที่ช่าวบ้านขาดนัดรูปแบบบ้าน 6 ศอก ขนาด 3x3 เมตร หรือจะเป็น 4x4 เป็นแบบที่ช่าวบ้านคุ้นเคย ตันทุนไม่สูง การสร้างขนาดนี้ก็ไม่ต้องขัดหรือตามไม่ให้วุ่นวาย แต่เราเพิ่มระบบก็เป็นแค่สปริงเกอร์ที่ฉีดพ่นหลังคา หรือพัดลมเล็กเป้าในแล้วไก่ให้ระบายความร้อนในช่วงที่ร้อนจัดๆ แต่ของโรงเลี้ยงขนาดย่อมของเรานี่ส่งเสริมช่าวบ้านนี่ก็เลี้ยงแน่นะ พื้นที่ 18 ตารางเมตร เราอัดเข้าไป 200 ตัว ตกประมาณ 11 ตัวต่อตารางเมตร มันก็อยู่ได้ คุณพูดันนั้นทั้งน้ำ

ไก่ไข่จะเลี้ยงแบบปล่อยในแล้วแยกพื้นที่สำหรับการออกไข่ต่างหากให้สูงจากพื้นที่ไก่เดินไปมา โดยนำตะกร้าปากกว้างมาบรรจุฝางเส้นแล้วนำมาตั้งตระหง่านชิดใกล้กับผนังแล้วให้ไก่ได้ลับลับเปลี่ยนกันมาออกไข่ไว้ในตะกร้าช่วยให้เกิดการง่ายต่อการเก็บไข่ของผู้เลี้ยง ในช่วงที่ไก่ออกไข่เมื่ออายุได้ 4

โรงเรือนขนาดย่อมที่ชาวบ้านทำได้ง่าย

เดือน สำหรับไก่เนื้อจะถูกเลี้ยงในลักษณะเดียวกันเพียงแต่ไม่มีพื้นที่ออกไข่ เมื่ออายุได้ 2 เดือนครึ่ง จะส่งเข้าไปที่โรงเชื้อดินชุมชน ด้วยลักษณะของไก่เนื้อที่ใช้ถ่านและน้ำส้มควันไม่ผสมในอาหารปลอดยาทำให้เนื้อไก่ได้คุณภาพดี เหนียวแน่นอย่างไก่บ้าน แต่ไม่ยุ่งเหมือนเนื้อไก่ฟาร์มที่ไว ราคารับซื้อไปเชื้อดของโรงเชื้อดึงสูงกว่า จัดอยู่ในระดับราคากึ่งกลางระหว่างไก่บ้านและไก่ฟาร์ม

เนื้อไก่คุณภาพ ไม่เหนียวเท่าไก่บ้าน ไม่ยุ่งเหมือนไก่ฟาร์ม ขายได้ราคاديพ่อค้าต้องการ

กระบวนการก่อนที่จะเป็นเนื้อไก่ มาจำหน่ายอย่างที่เห็นกันทั่วไป ไก่จะถูกนำมาเชื้อดก่อน จากนั้นลึงนำไปต้มนานไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถ

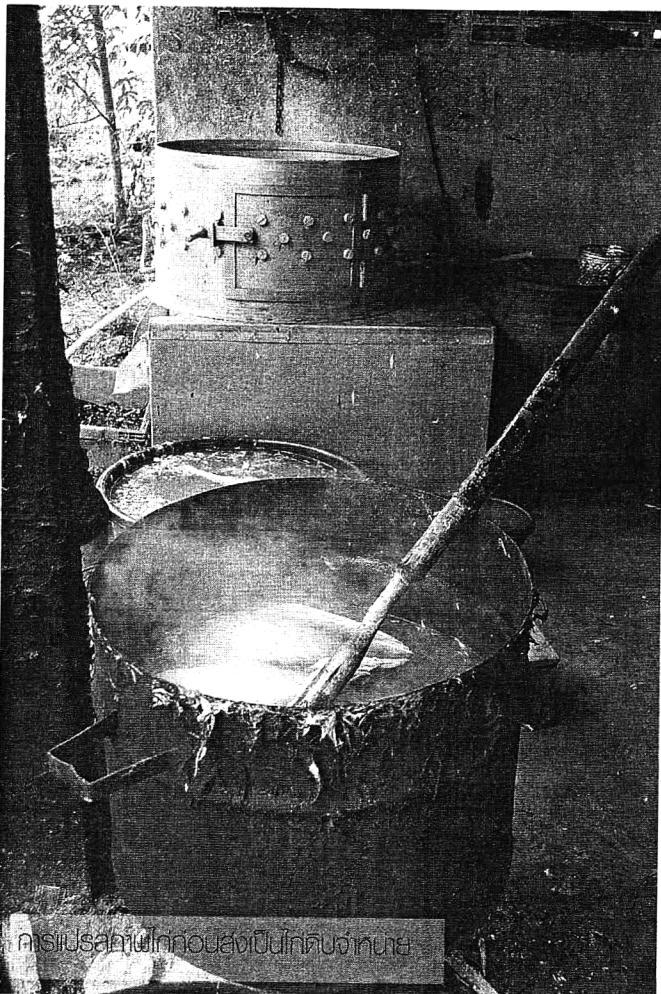
นำไปประกอบได้ง่าย เมื่อต้มได้ที่แล้วจะนำมาเข้าเครื่องปั่นตอนข้น ในการปั่นให้ข้นหลุดจะใช้เวลาไม่นานขึ้นอยู่กับชนิดสัตว์ปีก โดยที่นำไปตอนข้นก็จะทำได้เร็วกว่าเป็ด ถ้าจะได้ราคากิ่งรับจ้างเชื้อดและแปรสภาพก่อนส่งพ่อค้าต้องมีความชำนาญอยู่บ้างเพื่อให้ได้หลังตอนข้นที่มีสภาพดี ซึ่งจะทำให้ได้ราคารับซื้อที่สูงกว่า ทำเสร็จพ่อค้าขายไก่ดิบหรือย่างไก่มารับซื้อไปอีกที่ โดยสรุปคือถ้าไก่ถูกเลี้ยงมาได้เนื้อที่มีคุณภาพดี การเชื้อดและการแปรสภาพก็จะง่ายตามไปด้วยซึ่งเรื่องนี้คงไม่มีใครบอกความแตกต่างในเรื่องนี้ได้ดีเท่ากับคนที่รับจ้างเชื้อดและแปรสภาพไก่อยู่เป็นประจำ

"เรารับจ้างเชื้อดไก่บ้านเป็นส่วนมาก มีบ้างที่แต่ก่อนทำไก่ของฟาร์มจากที่เราเชื้อดไก่ ต้ม ตอนข้นมา พอดีทำไก่ที่เลี้ยงด้วยอาหารปลอดยาผสมถ่านขาวกับน้ำส้มควันไม่กลิ่นของคุณยักษ์การเรียนรู้นี้ มันก็ชัดเจนได้ว่าไก่เข้าเลี้ยง

มาดี จากที่เราทำเบรียบ เทียบกับไก่บ้านและไก่ฟาร์ม ไก่ที่เลี้ยงมาตรฐานแบบนี้มันทำง่ายกว่า ต้มง่าย กว่า ไม่ต้องใช้อุณหภูมิสูงมากขนาดพร้อมจะหลุด น้ำแค่อุ่นๆ ถ้าเป็นไก่บ้าน อุณหภูมิต้องสูงขึ้นหน่อย ถ้าเป็นเป็ดก็ต้องร้อนจัด เลย ส่วนไก่ฟาร์มนี่นำมายังต้องร้อนจนมันหลุดง่าย เพราะเนื้อมันยุ่ย ไก่ของที่คุณยืนนีเอ็อดี เนื้อแน่น ไม่เหมือนไก่ฟาร์มที่จะบดกรุรู้ว่า เนื้อยุ่ยต่างกันเลย ถ้าไก่ฟาร์มต้มแล้วเข้าปั่นในเครื่องถอนน้ำยุ่ยจะชิ้นส่วนไปคนละทิศทางเลยก็มีพ่อค้าขายก็เห็นว่าไก่นีเอ็อดี เขาก็ให้ราคาเราสูงได้อีก

ทอดเนื้อในก้น พอกพ่อค้าเขามาไม่อยากไปซื้อที่ตลาด เพราะมันทำมาแล้ว กว่าจะมาถึงตลาด อยู่ในตลาดนานเนื้อมันก็ไม่

ค่อยดีแล้ว อันนี้เราทำให้แล้วเข้าเอาไป เลยมันก็สดกว่า พ่อค้าขายก็ว่าเนื้อแน่น ถ้าได้อย่างนี้อีก ก็ “เอามาด” คุณวิชัย

การทำปลาเผาไก่อบลงเป็นไก่ดิบจ่าเกะ

นาคค่า-la คนรับจ้างเชือดไก่ ส่งพ่อค้าให้ความเห็น

ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร เลี้ยงไก่ที่เลี้ยงปริมาณน้อยในโรงเรือนขนาดย่อมหรือเลี้ยงปริมาณมากในโรงเรือนขนาดใหญ่ การหาเทคนิคเข้ามาเสริมที่จะช่วยให้การเลี้ยงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ย่อมเป็นเรื่องที่น่าทำ การนำ่าน้ำ ขาวและน้ำส้มควันไม้กลันมาผสมกับอาหารสำเร็จรูป ก็ไม่ใช่เรื่องที่ต้องปรับเปลี่ยนอะไรมาก โดยเฉพาะการใช้อาหารปลอดยาเป็นแนวทางที่กำลังจะขยายมากขึ้น หากมาผูกกับการใช้ถ่านขาวและน้ำส้มควันไม้กลันก็ยิ่งจะทำให้หันลดต้นทุนการจัดการทางอ้อมในระยะยาว เข้าใกล้

ความเป็นอาหารปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

สนใจข้อมูลเพิ่มเติมหรือต้องการศึกษาดูงาน สามารถสอบถามได้ที่ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนป้าย อังกากรโน 64 ม.6 ต.ฝายน้ำลัน ต.บ้านกล้วย อ.เมือง จ.ชัยนาท 17000 โทรศัพท์ 056-411-220 โทรสาร 056-411-221 หรือศึกษาข้อมูลเบื้องต้นได้ที่ www.pueycentre.org ●

ขอขอบคุณ ศูนย์บริการ ชະເອມ รองผู้อำนวยการ អຸລັນທິບູຮະນະພາບແຫ່ງປະເທດໄທຢ ໃນພະບຽນຮາຫຼັບຄົນກໍ ສູນຍົກການເຮັດວຽກຮູ້ໜຸ້ມ່ານ ປ້າຍ ອື່ງກາກຮົນ ແລະ ສູນພູຜິນທີ່ ພົງວົງຄູນ ນູາຕີ ທີ່ສັນບັນຫຼຸນຂໍ້ມູລືທີ່ເປັນປະໂຍດ໌